

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne) og
Liberal Alliance, Alternativet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre,
Konservative, Enhedslisten og Dansk Folkeparti¹

om

marine naturnationalparker i Lillebælt og Øresund

27. februar 2026

¹ Samt løsgænger Mike Fonseca

1. Havet udgør størstedelen af Danmarks areal og er Danmarks største naturområde med mange forskellige havbundstyper og dyre- og plantearter.
2. Der er helt særlige naturforhold i både Lillebælt og Øresund. *Lillebælt* er et særpræget havområde med stor variation i vanddybder, strøm og salinitet, hvilket giver grundlag for en varieret natur. Lillebælt er et vigtigt område for marsvin og har den tætteste bestand af marsvin i de danske farvande. I *Øresund* mødes det salte vand fra Kattegat og det brakke vand fra Østersøen, og det skaber grundlag for en rig biodiversitet. Øresundsområdet indeholder både sandbanker, laguner, bugter, vige og stenrev og er karakteriseret af varierende dybde, strømforhold, salinitet og bundtyper. Køge Bugt består primært af sandet bund og har en mere ensartet natur.
3. Der etableres en marin naturnationalpark i henholdsvis Lillebælt og Øresund. De marine naturnationalparker skal styrke havnaturen og danne udgangspunkt for aktiv genopretningsindsats, så havnaturen i højere grad får lov til at udvikle sig på egne præmisser.
4. Den marine naturnationalpark Øresund omfatter det nordlige Øresund fra Gilleleje Flak og Tragten (med undtagelse af en eksisterende klapplads), det almindeligt beskyttede område fra Ellekilde i nord til syd for Saltholm, kysten i Køge Bugt ud til ca. 3 sømil og habitatområdet Stevns Rev.

Den marine naturnationalpark i Lillebælt går i nord fra linjen mellem Trelde Næs og Bogense, omfatter hele habitatområdet 'Lillebælt', habitatområdet ved Helnæs, habitatområdet ved Bredgrund, farvandet omkring Als samt kystnært område ud for Assens, som forbinder de to habitatområder, jf. kort i bilag 1. Den går uden om et militært øvelsesområde samt zone til havbrug.

5. Aftalepartierne er enige om, at de marine naturnationalparker i Øresund og Lillebælt
 - indeholder særlige naturværdier
 - har en stor andel af beskyttede områder med mindst én kerne af streng beskyttelse
 - indeholder forbud mod fiskeri med bundslæbende redskaber
 - ikke indeholder zoner til råstofindvinding, og at negativ forstyrrelse fra menneskelig aktivitet generelt søges begrænset mest muligt. Klapning er som udgangspunkt ikke muligt
 - danner ramme om passiv og aktiv marin naturgenopretning, og
 - danner ramme for formidling af havnatur, et mangfoldigt friluftsliv på havet og bæredygtig turisme.
6. Aftalepartierne er enige om, at de marine naturnationalparker i Øresund og Lillebælt derudover skal kendetegnes ved løbende forbedringer.

I. Beskyttelse

7. De marine naturnationalparker indeholder et eller flere kerneområder af streng beskyttelse med områder af almindelig beskyttelse omkring. Dette findes allerede i det nordlige Øresund. Aftalepartierne er enige om at udpege et nyt almindeligt beskyttet område i Lillebælt fra Trelde Næs til Bogense i nord, og som følger grænsen for habitatområdet 'Lillebælt' i syd. Området udlægges i havplanen.

8. Forvaltningsrestriktioner i strengt og almindeligt beskyttede områder følger de gældende regler herom. Dog gælder det for udviklingszonerne til transportinfrastruktur, at disse har forrang fremfor beskyttelsen, og infrastrukturprojekter i parkerne skal derfor ikke underlægges en sameksistensvurdering for at kunne finde sted og vil ikke blive pålagt andre begrænsninger.

II. Reduktioner af zoner til råstofindvinding på havet

9. Af *Aftale om Danmarks Havplan* fra 2023 fremgår det, at arealerne til råstofindvinding på havet skal søges reduceret fra ca. 7 pct. af havarealet til ca. 5 pct. af det samlede havareal, særligt med fokus på de kystnære områder og Køge Bugt.
10. Aftalepartierne er enige om at reducere arealerne til råstofindvinding til ca. 4,6 pct. af det samlede danske havareal, jf. bilag 2. Reduktionerne er baseret på analyser fra GEUS og Miljøstyrelsen og vil bidrage til, at havmiljøet fremover beskyttes bedre i de reducerede arealer samtidig med, at råstofforsyningssikkerheden i Danmark ikke udfordres. Den faglige vurdering er, at råstofforsyningssikkerheden fortsat er sikret i forhold til det nuværende og forventede fremtidige råstofbehov.
11. De reserverede arealer til råstofindvinding kan genbesøges i aftalekredsen, når der foreligger en national råstofplan, hvis råstofplanen giver anledning til dette, eller hvis nye, væsentlige forhold tilsiger det. Råstofplanen skal understøtte en bæredygtig indvinding af sand og grus samt mere genanvendelse af byggematerialer, ligesom det skal sikres, at der er tilstrækkelige råstoffer til en række aktiviteter – uden at naturen og havnaturen sættes over styr.

III. Reduktion af forstyrrelse fra menneskelige aktiviteter

12. Råstofindvinding er ikke foreneligt med en marin naturnationalpark, og der indgår derfor ikke zoner udlagt til råstofindvinding i de marine naturnationalparker.
13. Aftalepartierne noterer sig, at der med udpegningen af det almindeligt beskyttede område i Øresund med havplansaftalen i 2023 var klappladser inden for det beskyttede område, hvor der fortsat er gældende tilladelser, som blev givet inden udpegningen. Muligheden for at opnå klaptilladelser i almindeligt beskyttede områder – både i Øresund og Lillebælt – fremover afhænger af det til enhver tid gældende regelsæt for almindeligt beskyttede områder. Det betyder i dag, at det kun er muligt at opnå en tilladelse til klapning på baggrund af en sameksistensvurdering. Det er aftalepartiernes ambition, at klapning generelt skal reduceres, og at nyttiggørelse og andre alternativer i stedet skal øges. Dette vil også medvirke til et reduceret pres fra klapning i og omkring de marine naturnationalparker.
14. Der udpeges et område i indsnævringen i det nordlige Lillebælt, hvor der indføres hastighedsbegrænsning for fritidsfartøjer og lignende af hensyn til beskyttelsen af marsvin mod støj. Effekten monitoreres over en 4-årig periode, og aftalekredsen forelægges resultaterne. Hastighedsbegrænsningen fastlægges i samarbejde med de lokale politikredse.
15. Aftalepartierne noterer sig, at der i *Aftale om en ny kurs for dansk fiskeri* (juli 2025) er besluttet forbud mod fiskeri med bundsløbende redskaber, herunder med skrab på vilde muslingebestande inden for de to marine naturnationalparker afgrænsninger. Udfasning af det bundsløbende fiskeri

følger implementeringen af aftalen, og gennemføres efter bestemmelserne i den fælles fiskeripolitik.

16. Aftalepartierne noterer sig desuden, at det i *Aftale om en ny kurs for dansk fiskeri* også er besluttet, at muligheden for at igangsætte en række frivillige projekter, hvor den eksisterende akvakulturproduktion kan flytte fra de kystnære vandområder til det åbne hav med henblik på at nedbringe kvælstofudledningen i de kystnære vandområder, skal undersøges, og at det skal undersøges, hvordan produktionskapaciteten kan øges. Aftalepartierne bag *Aftale om Danmarks Havplan* (juni 2023) vil på den baggrund efterfølgende blive forelagt et oplæg til evt. justeringer i arealudlæg til brug for akvakultur i havplanen. Aftalepartierne er i tillæg hertil enige om at genbesøge udpegningsområdet af det nye almindeligt beskyttede område i Lillebælt med henblik på justering, hvis resultaterne af den aftalte lovgivningsproces ift. havbrug giver anledning hertil, idet aftalepartierne pga. forurening mv. generelt ikke anser havbrug som værende i overensstemmelse med en marin naturnationalpark. Der vil omkring havbruget i Lillebælt, der er omfattet af igangværende lovgivningsproces, fastlægges en fagligt funderet bufferzone. Hverken havbruget eller bufferzonen indgår i den marine naturnationalpark eller i det beskyttede område. Forslaget til bufferzone vil blive forelagt aftalekredsen.
17. Aftalepartierne noterer sig, at der i *Aftale om et Grønt Danmark* er stillet krav om rensning svarende til 13 tons kvælstof til vandoplandet Lillebælt (Snævringen) fra spildevandsselskaber i Middelfart og Kolding kommune. Der vil med implementeringen af byspildevandsdirektivet, der træder i kraft den 31. juli 2027, desuden komme yderligere krav til rensning for miljøfarlige stoffer fra spildevandsanlæg, der på sigt vil reducere udledningen til blandt andet Lillebælt og Øresund. Aftalekredsen vil følge udviklingen heraf i forhold til de marine naturnationalparker.
18. Aftalepartierne ønsker, at der i forbindelse med placering af aktiv marin naturgenopretning tages højde for udledninger af kvælstof, miljøfarlige stoffer mv. og lokale miljømæssige udfordringer.
19. Aftalepartierne er enige om, at de marine naturnationalparker i Øresund og Lillebælt skal kendetegnes ved løbende forbedringer. Dette sker blandt andet ved at miljømyndigheden for landbaserede virksomheder inden de udpeger en blandingszone stiller krav om, at virksomheden skal anvende den bedste tilgængelige teknik. Hvis miljømyndigheden udpeger en blandingszone, skal miljømyndigheden samtidig stille vilkår om, at udstrækningen af blandingszonen mindskes i fremtiden, jf. vandrammedirektivet.

IV. Naturgenopretning

20. Med *Aftale om Finansloven 2022* (december 2021) blev der afsat 10 mio. kr. årligt i 2022-2025 til at etablere marine naturnationalparker, heraf 11,3 mio. kr. til anlæg. Aftalepartierne har i december 2024 besluttet at anvende anlægsmidlerne fra FL22-aftalen til opskalering af et stenrev ved Køge Sønakke, opskalering af to stenrev ved hhv. Helnæs og Lyø i Lillebælt samt etablering af et formidlingsrev ved Østerstrand i Fredericia.
21. Med *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark* (november 2024) blev der afsat 80 mio. kr. i 2026-2030 til aktiv genopretning af havnaturen. Herudover er aftalepartierne enige om at afsætte

yderligere 20 mio. kr. (10 mio. kr. i hhv. 2028 og 2029) til marin naturgenopretning fra Grøn Fond. Aftalepartierne er enige om, at de i alt 100 mio. kr. anvendes på følgende måde og jf. bilag 3.

22. Der igangsættes etablering af stenrev og muslingerev i Køge Bugt (revene Juels Grund, Klintekongen og Det Biogene Rev samt screening og anlæg af op til 12 yderligere stenrev), mosaiknatur (fx ålegræsbed, stenrev mv.) i Tragten nord for Helsingør, genopretningsprojekt ved Sjællands nordkyst samt naturgenopretningsindsatser (fx stenrev, ålegræs og biogene rev) ved Flakket Flækøjet i Lillebælt.
23. Der igangsættes en undersøgelse og konkret genopretning af tidligere råstofområder i Køge Bugt. Genopretningen tænkes så vidt muligt sammen med klappning, eksempelvis ved opfyld af sandsugehuller.
24. Miljøstyrelsen udarbejder en helhedsplan for genopretningen af havnaturen i Lillebælt med henblik på at koordinere og samtænke aktiviteter. Planen udarbejdes i tæt samarbejde med alle relevante lokale aktører.
25. Den eksisterende overvågning af effekterne for marsvin af det nyetablerede Taarbæk Rev fortsætter til og med 2029.

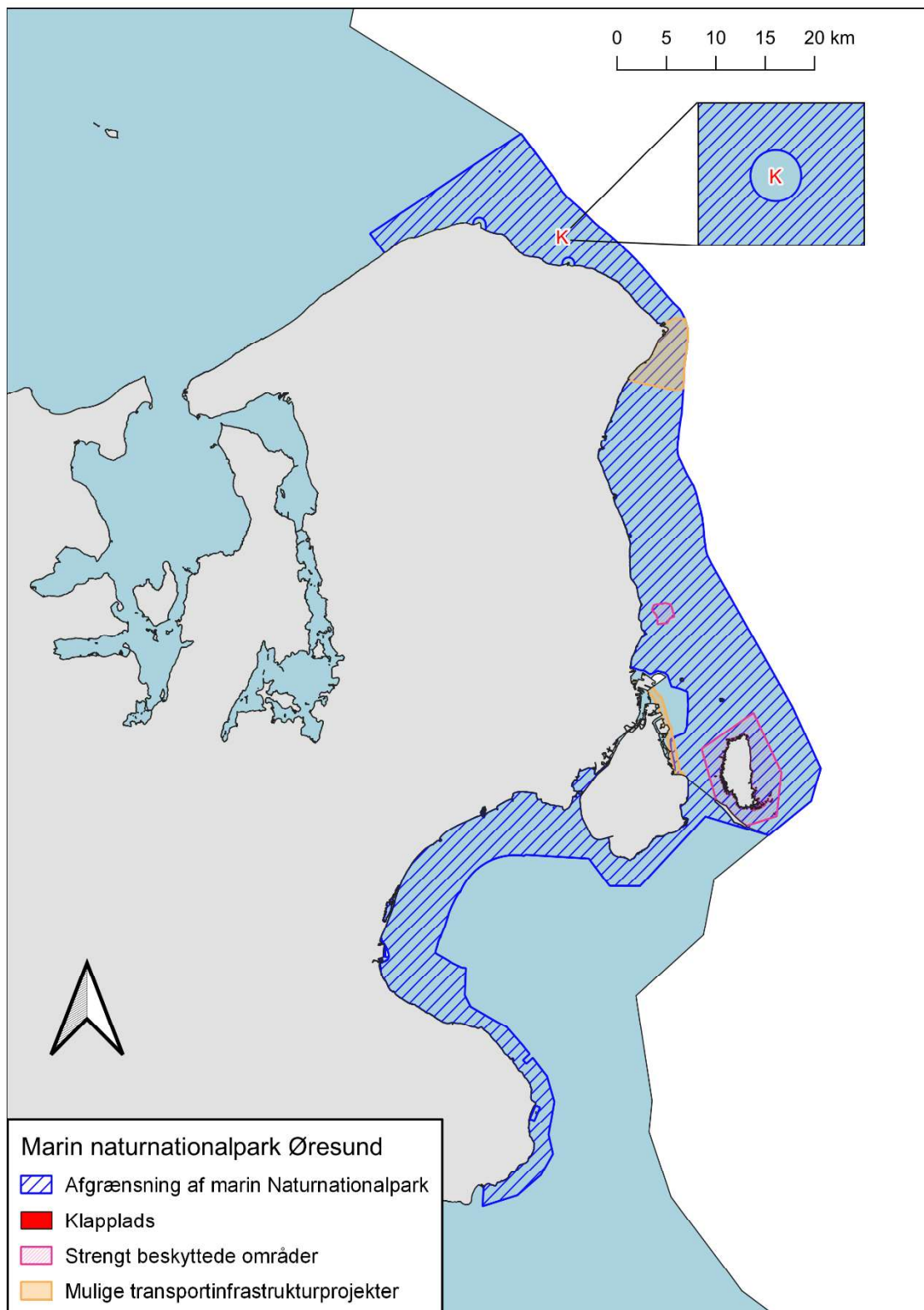
V. Formidlingsindsatser

26. Aftalepartierne noterer sig, at der med *Aftale om en ny kurs for dansk fiskeri* (juli 2025) er afsat 3 mio. kr. 2026-2028 til Øresundsakvariet med henblik på bl.a. at understøtte formidlingsindsatser i den marine naturnationalpark i Øresund.
27. Aftalepartierne er enige om, at Øresundsakvariet med midlerne kan fortsætte deres eksisterende formidlingsaktiviteter med fokus på at formidle havnaturen i Øresund og få børn og unge med ud og opleve havnaturen. Formidlingsaktiviteterne skal dække hele den marine naturnationalpark Øresund.
28. Tilsvarende anvendes 3 mio. kr. fra Miljø- og Ligestillingsministeriets ramme på formidlingsindsatser i den marine naturnationalpark Lillebælt, hhv. 1,5 mio. kr. til Naturpark Lillebælt og 1,5 mio. kr. til Assens Lystfiskercenter. Midlerne anvendes i 2026-2028.

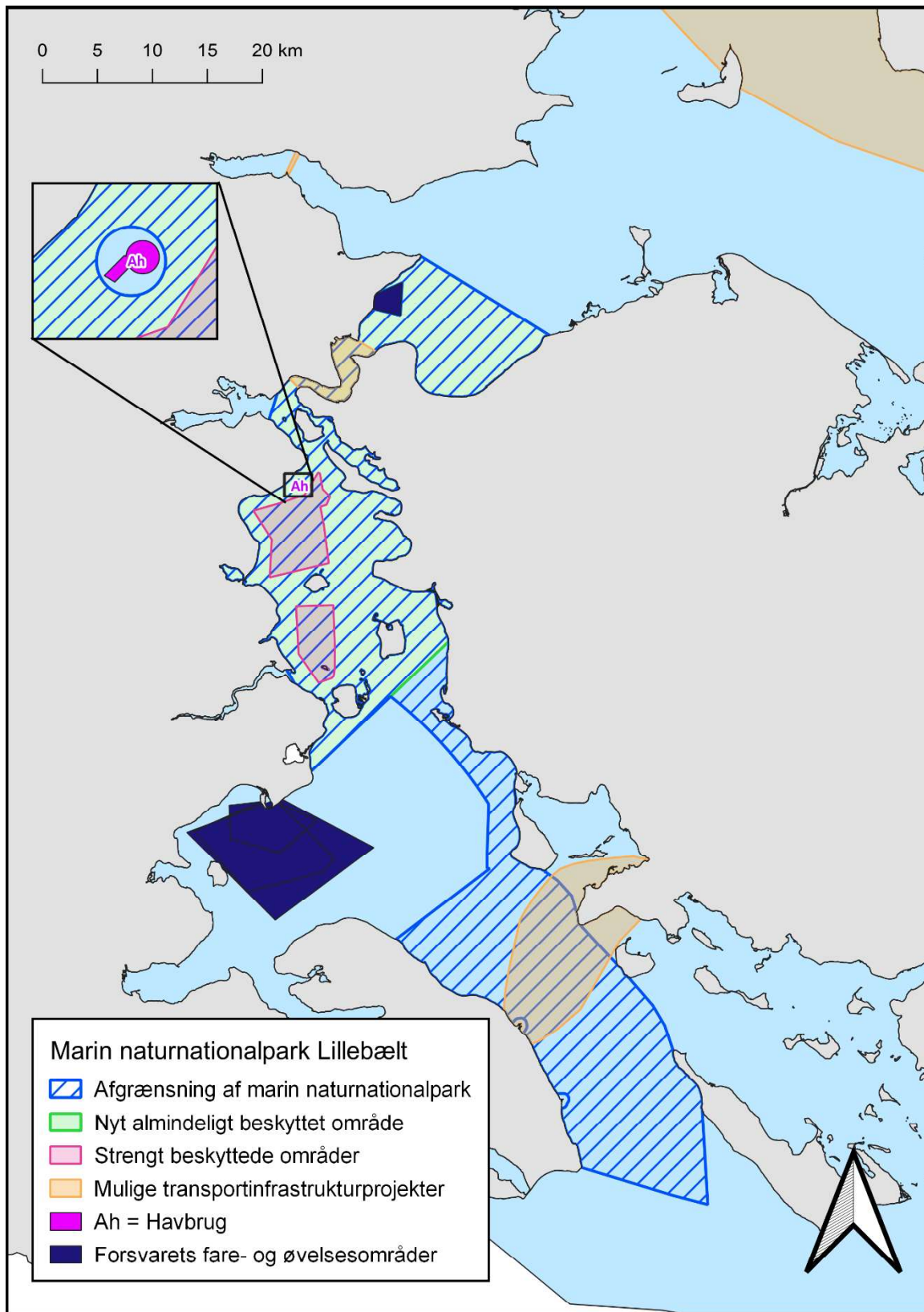
Aftalens karakter

29. Det nye almindeligt beskyttede område og reduktionen af zoner til råstofindvinding vil blive ændret i bekendtgørelse om Danmarks havplan.
30. De marine naturnationalparker medfører ikke begrænsninger for forsvarsaktiviteter, transportinfrastrukturprojekter eller øvrig udnyttelse af udlagte zoner i havplanen. Dette gælder også for zoner, som havplansaftalekredsen måtte beslutte i fremtiden.
31. Partierne bag aftalen forpligter sig til i de efterfølgende drøftelser at arbejde for en udmøntning af denne aftale. For elementer omfattet af havplansaftalen, er aftalens karakter beskrevet i *Aftale om Danmarks Havplan* (2023), der har karakter af en stemmeaftale.

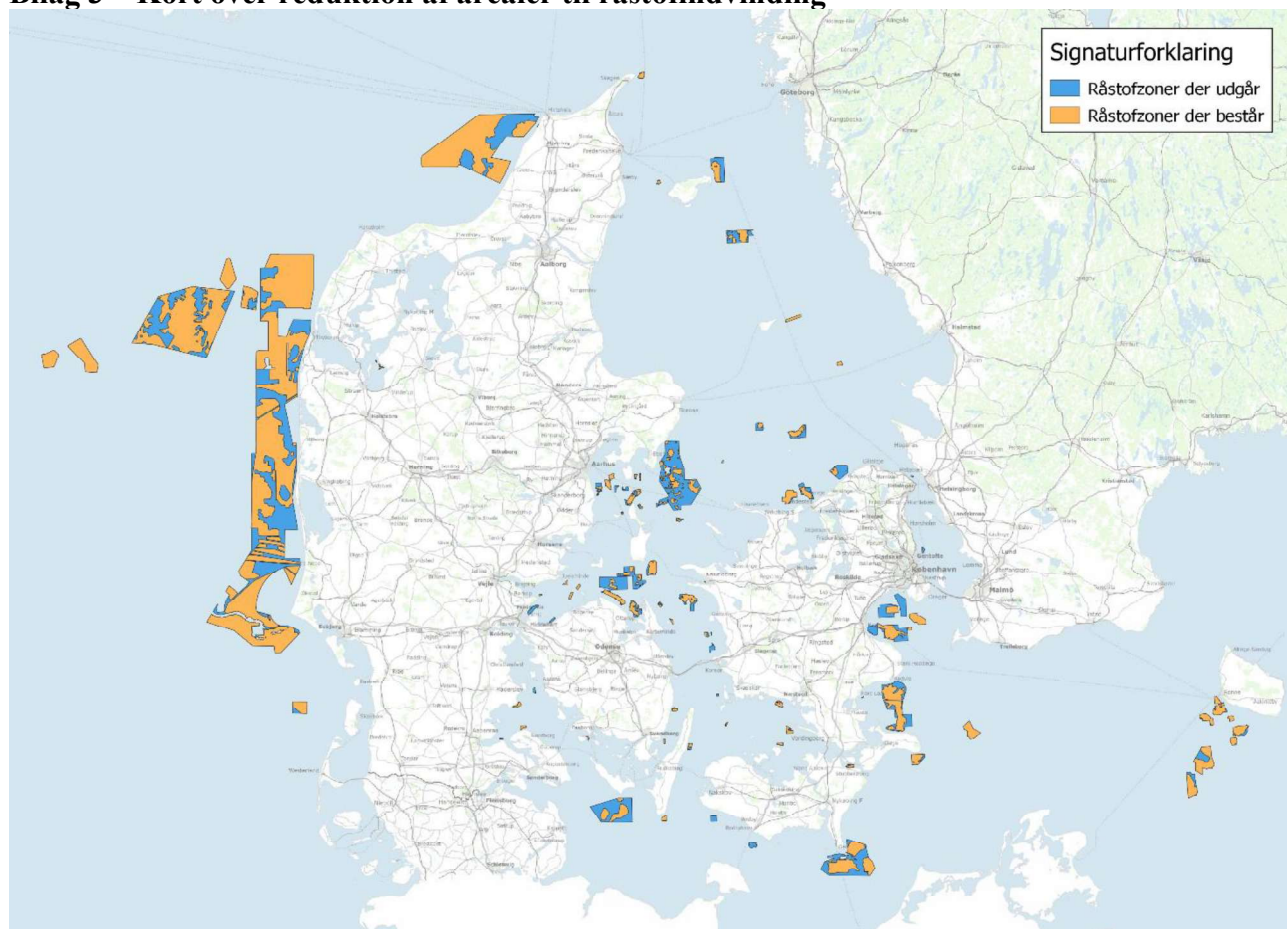
Bilag 1 – Marin naturnationalpark Øresund

Bilag 2 - Marin naturnationalpark Lillebælt

Bilag 3 – Kort over reduktion af arealer til råstofindvinding

Bilag 4 – Økonomitabel over marine naturgenopretningsprojekter

	Total 2026 - 2030
Marin naturnationalpark Øresund	
Stenrev i Køge Bugt	47,5
Mosaiknatur i Tragten	7,0
Genopretningsprojekt ved Sjællands nordkyst	10,0
Effektovervågning af marsvin ved Taarbæk Rev	1,6
Genopretning af tidligere råstofområder i Køge Bugt	9,8
Marin naturnationalpark Lillebælt	
Genopretningsprojekt – Flakket Flækøjet og Tybrind Vig	15,0
Effektovervågning af støjreduceret zone for marsvin	4,6
Helhedsplan for Lillebælt	-
Statslig administration	
Miljøstyrelsen	5,5
Sum	101,0